

[Søren Olesen.]

netop udfra den betragtning, at princippet bør være ligestilling, og at der kan være lige så god grund til at oprette et statsgymnasium det ene sted i landet som det andet. At jeg ikke ville dreje halsen om på de eksisterende gymnasier, fremgår deraf, at jeg sagde, at der til enhver tid er behov for et vist antal studenter til uddannelse til tjenestemænd og videnskabsmænd. At staten fra først af har taget sig denne opgave på, finder jeg ganske naturligt, og at der er statsgymnasier, som man ikke uden videre kan overgive til kommunerne, finder jeg også fuldstændig rimeligt. Men det, jeg mener, og som også er kommet til udtryk fra anden side, er, at man bør finde en linie, så at man ikke ensidigt tildeler enkelte egne af landet statsgymnasier, medens kommunerne må bære en stor del af udgifterne. Jeg har ikke sagt, at man ikke skulle oprette statsgymnasier i andre kommuner, hvis det er den linie, man vil følge; jeg har kun peget på de ulige forhold, der er tilstede.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg hørte på det ærede medlems filosofi og søgte at finde vej frem til en linie i tankegangen. Det ærede medlem er altså principiel modstander af statsgymnasier, men jeg har forstået, at skulle der falde et enkelt statsgymnasium af til Hjørring, vil han ikke være absolut modstander af det.

(Kort bemærkning).

Søren Olesen: Ja, hvis vi skal have statsgymnasium de andre steder, mener jeg selvfølgelig også, vi skal have det i Hjørring.

Undervisningsministeren (Bomholt): Det kalder jeg et princip med huller i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Erhard Jakobsen: Jeg skal i overensstemmelse med de fremsatte ønsker foreslå, at lovforslaget henvises til et hurtigt arbejdende udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udladelse af at foretage opkrævning af de i loven om ordning af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. omhandlede lodsejerbidrag.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1971; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3071).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johs. E. Larsen: Det foreliggende lovforslag kan vel siges at være af ekstraordinær karakter, idet det går ud på, at staten skal eftergive pålignede bidrag til et beløb af 1,1 mill. kr., som de i Hvide Sande-anlæggene interesserede lodsejere frivilligt er indgået på at yde.

Efter at staten har investeret 4,6 mill. kr. i disse arbejder — der ifølge det i bemærkningerne til lovforslaget oplyste er kommet ca. 2-300 lodsejere tilgode, medens de interesserede arealer ialt omfatter 17 000 ha — er der opstået den højst beklagelige situation, at den lodsejerne påhvillende bidragspligt ikke lader sig opretholde, eller rettere sagt at hele sagen efterhånden har antaget en sådan karakter, at det er forbundet med store vanskeligheder at fortsætte opkrævningen af de pålignede bidrag.

Jeg kan ikke helt frigøre mig for den tanke, at man fra det offentliges side har givet sig altfor god tid i denne sag. Det måtte være indlysende, at der i løbet af så langt et åremål som det, der her er tale om, ville finde adskillige ejerskifter sted på de bidragspligtige ejendomme, og at der ville opstå vanskeligheder i forholdet til de nye

[Johs. E. Larsen.]

ejere, når bidragspligten ikke blev tinglyst på de pågældende ejendomme. Jeg er enig med den højtærede minister for offentlige arbejder i, at da Højesteret pure har fritaget en af de nye ejere for bidragspligt og man regner med, at over halvdelen af de ca. 2 300 personer, hvem bidragspligten er pålagt, ikke mere ejer bidragspligtig ejendom, hvortil kommer, at mange af de tidligere ejere er afgået ved døden, er der næppe andet at gøre end at ophæve bidragspligten ved at undlade at afkræve de resterende lodsejere bidrag. Heraf følger ganske naturligt, at de bidrag, som er indgået, må betales tilbage, da det ikke kan skønnes rimeligt, at de, der har været pligt-opfyldende og præsteret deres bidrag, skal stilles ringere end de øvrige.

Tilbage bliver endnu et spørgsmål, nemlig hvordan man skal forholde sig overfor de bidragspligtige, hvis bidrag er blevet inddraget under landvindingslovens låne- og tilskudsordning. Her giver forslaget landbrugsministeren bemyndigelse til at eftergive de Hvide Sande-bidrag, som i årenes løb er, om jeg så må sige, konverteret til landvindingsgæld, men da disse bidrag også i en del tilfælde har påvirket tilskudsprocenten, idet de pågældende har fået et større tilskud, end de ellers ville have opnået, vil det være nødvendigt at foretage en omberedning, en ny bedømmelse, af disse sager. Det kan ikke være meningen, at de lodsejere, der slipper for at betale deres Hvide Sande-gæld, skal have både i pose og sæk ved ydermere at blive stillet ekstra gunstigt med hensyn til deres landvindingssager.

Som nævnt er der her tale om en lovgivning af en særlig karakter, og selvom forslaget kun omfatter tre korte paragraffer, er baggrunden dog, forekommer det mig, mindre overskuelig, end man skulle formode, men da jeg går ud fra, at vi får lejlighed til at se nærmere på sagen i et udvalg, kan jeg på mit partis vegne anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Sønderup: Jeg vil gerne takke den højtærede minister for fremsættelsen af det foreliggende lovforslag om eftergivelse af Hvide Sande-gælden. Der var under den forrige regering mellem de forskellige ministerier,

under hvis ressort sagen hører, ført forberedende forhandlinger med det samme mål for øje, men vi nåede ikke til vejs ende, før regeringsskiftet indtrådte.

Inden jeg går ind på en nærmere omtale af enkelte af lovforslagets bestemmelser samt den omstændighed, at Ringkøbing købstads problemer i samme forbindelse er fuldstændig udeladt selv i bemærkningerne til lovforslaget, vil jeg gerne fremsætte nogle få bemærkninger om den ejendommelige sag, der har noget, man kan næsten sige af romanens karakter, over sig; den har gennem årene rummet megen dramatik. Sagen er i sig selv efterhånden blevet så gammel og indviklet, at der vel i dag kun er een nulevende mand, som kender dens enkeltheder og forudsætninger til bunds, og denne mand er redaktør Vilhelm Nielsen, Ringkøbing. Der er vel næsten ikke noget, der i den grad kan sætte sind og gemytter i brand som stridigheder om vandløbs- og skelforhold, og dette gælder også striden om afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord. Utallige møder er afholdt, mange rejser er foretaget, og megen strid er ført mellem de såkaldte to partier, nordpartiet og sydpartiet. Striden skabte til tider stor bitterhed naboer imellem. Det var store værdier, der stod på spil, og økonomiske forskydninger har fundet sted. Det tjener ikke noget formål nu at gå i enkeltheder, men alle kan vel i dag se og indrømme, at en så stor økonomisk opgave som at sikre stabile afløbsforhold ved Ringkøbing fjord, der modtager tilstrømninger af vandløb fra et vidt forgrenet opland, ikke med grund kan pålægges et tilfældigt lille udsnit af lodsejere, tilmed på et tvivlsomt beregningsgrundlag. Det bør rettelig være en statsopgave, som det nu også forhåbentlig i sin helhed ender med.

Lovforslaget stiller i udsigt, at de forfaldne lodsejerbidrag skal eftergives, idet man dog i henhold til § 3 skal foretage en slags efterberegning og eventuel efterregulering. Jeg kan godt se, der er noget, der taler for en sådan udgang, men jeg vil dog efter nærmere overvejelse advare. Der har været så meget kontorius og roderi i forbindelse med den sag, at man forholdsvis omgående bør komme til en afslutning. Der er ingen tvivl om, at en eventuel efterberegning for nogle af lodsejerne, der er kommet ind under landvindingsloven, vil falde lige så dyrt ud

[Sønderup.]

som den gevinst, det eventuelt kan betinge for statskassen. Men jeg er også derudover kommet til den opfattelse, at det bidrag, man har afkrævet Ringkøbing by, sikkert bør tilbagebetales.

Der må nu ydes fuld retfærdighed til alle sider. Det er nemlig sådan, at næsten ingen af de forudsætninger, der kan danne basis for det rimelige i at pålægge Ringkøbing købstad noget økonomisk tilsvær, er sket fyldest. Den kontrolerede noget lavere vandstand i fjorden har ikke været gunstig for fiskeri og besejlingsforhold fra Ringkøbing købstad. Det, der er vokset op ved Hvide Sande, og det omfattende fiskeri, der finder sted derfra, er et tilstrækkeligt vidnesbyrd i så henseende. Jeg skal ikke yderligere udbyde dette, da jeg går ud fra, at repræsentanten for Ringkøbingkredsen, det ærede medlem hr. Foged, formentlig har nogle bemærkninger at fremsætte.

Til slut vil jeg gentage min tak til den højtærede minister. Jeg håber som sagt, at vi nu kan gøre rent bord og komme til bunds i den sag. Sker det, kan vi med god grund, alle de mange besværligheder til trods, ihukommende det gamle ord, sige, at når enden er god, er alting godt. Ikke mindst af hensyn til Ringkøbing by vil jeg ved forhandlingens afslutning her i dag, hvis ikke andre tager anledning til det, foreslå, at der nedsættes et udvalg, så Ringkøbing by overfor dette udvalg kan få lejlighed til at gøre betragtninger gældende, som jeg må formene man ønsker at fremsætte.

Thestrup: Det er ikke almindeligt, at en regering stiller forslag om at undlade at indkræve bidrag, der er hjemlet ved lov; hvis det blev almindeligt, ville dette ting sikkert hurtigt reagere derimod, og hvis tinget ikke gjorde det, ville befolkningen gøre det. Skatterne er af en sådan højde, at skatteyderne ikke vil finde sig i, at noget sådant blev almindeligt. Det, der bliver spørgsmålet for os, er derfor, om der her foreligger så tungtvejende grunde, at det er rimeligt at afvige fra den almindelige regel.

Det fremsatte lovforslag er ledsaget af bemærkninger, der giver en indgående redegørelse for denne sags forløb fra det øjeblik, loven af 29. marts 1924 om en ordning af af-

løbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. blev vedtaget. Den højtærede minister har i sin fremsættelse yderligere uddybet problemerne i denne sag. Idet jeg går ud fra, at bemærkningerne og fremsættelsen er kendt af tinget, vil jeg pege på følgende grunde for at undlade at opkræve bidragene:

Først og fremmest den meget tilfældige måde, som indkrævningen af bidragene nu efter højesteretsdommen vil ramme på. Efter dommen kan lodsejerne deles i fire kategorier. For det første de, der har ejet deres ejendom før den 20. december 1941, og som ikke har fået godkendt landvindingsarbejde på deres ejendom og dermed fået Hvide Sande-bidrag efter landvindingsloven eller i alt fald en del af Hvide Sande-bidragene efter landvindingsloven. Disse er utvivlsomt forpligtede til at betale bidrag, uanset om de har fået nogen som helst gavn af loven af 29. marts 1924. For det andet de, der har ejet deres ejendom før 1941, og som har fået godkendt landvindingsarbejde på deres ejendomme og dermed fået Hvide Sande-bidrag ind under landvindingsloven, hvorved de har fået en del af Hvide Sande-bidragene godtgjort. Disse er naturligvis også forpligtede til at udrede bidrag, men de har i hvert fald for en del af deres bidrag fået ækvivalens. For det tredje de, der har købt deres ejendomme efter 1941 uden at kende noget som helst til bidragspligten. Disse er ifølge højesteretsdommen fritagne. For det fjerde de, der har købt deres ejendomme efter 1941, uden at det er klart, hvor meget de har kendt til bidragspligten; for disses vedkommende stiller sagen sig højst tvivlsomt.

Det afgørende for, om der er bidragspligt, er ikke det, der i virkeligheden burde være det afgørende, nemlig om foranstaltningen er kommet ejendommen tilgode, og i hvilket omfang dette er sket, men tilfældige omstændigheder, såsom tidspunktet for erhvervelsen, og om ejendommen er blevet inddraget under en egentlig landvindings sag, spiller med ind.

Men foruden dette taler for lovforslaget, at indkrævningen af bidragene vil kræve en række retssager med de dermed forbundne udgifter, nemlig for at fastslå, i hvilket omfang de sidstnævnte ejendomme vil kunne inddrages under bidragspligten,

[Thestrup.]

således som der er redegjort for det i bemærkningerne. Hvor stor den reelle vinding for statskassen vil blive, er således tvivlsomt.

Endelig er hele sagen faktisk blevet for gammel. Loven er altså fra 1924, arbejderne var gjort færdig i 1933, partsfordelingen var færdig den 20. december 1941, og nu i 1954 skal vi så til at indkræve bidragene. Det er intet under, om mange af disse lodsejere har fået den opfattelse, at i denne sag skulle der ikke ske mere. Det fremgår af sagen, at man fra administrationens side har bestræbt sig for at få så mange lodsejere som muligt ind under landvindingsloven og dermed godtgøre dem en del af bidraget, og at det netop er det, der har trukket indkrævningen i langdrag. Jeg skal ikke kritisere dette; det er prisværdigt, at man bestræber sig derfor; det viser jo tillige, at man fra administrationens side har haft en følelse af, at Hvide Sande-bidragene var en urimelighed, men jeg kan ikke lade være med at sige, at den hurtige afgørelse — i den ene eller den anden retning — meget ofte virker bedre end den afgørelse, der vel er udmålt med passer og lineal, men som kommer meget sent. Forholdet er i mange tilfælde det, at når den sene afgørelse endelig kommer, har forholdene ændret sig, og så passer den som en hund i et spil kegles.

Det er blevet mig sagt, at lodsejerne fra første færd har regnet med, at den bidragspligt, som loven af 29. marts 1924 hjemler, aldrig ville blive gjort gældende. Jeg ved ikke, om det er rigtigt; meget kunne tyde herpå. Man skulle synes, at ordningen af afløbsforholdene fra en fjord som Ringkøbing fjord måtte være en statsopgave. Det fortælles jo også derovre, at den ejendommelige ordning — og det er unægtelig en ejendommelig ordning — som loven af 1924 etablerer, skyldes, at man mente med indsættelsen af lodsejernes stemmeret og bidragspligt at have sat en bom for projektets udførelse.

Men lad nu dette være, hvad det er, og lad det have været mindre berettiget, at lodsejerne, da projektet blev sat i gang for snart 30 år siden, mente, at de aldrig ville komme til at betale bidrag. I dag er forholdet i alt fald det, at selvom bidragspligten ikke ligefrem er forældet, må indkrævnin-

gen af den virke urimeligt. Jeg undtager herfra den del af bidragene, der godtgøres gennem landvindingsarbejder, og hvor lovens § 3 netop etablerer en særlig ordning.

Jeg kan således helt gå ind for lovens princip: eftergivelse af de bidrag, som der ikke gennem senere landvindingsarbejder er opnået ækvivalens for, og tilbagebetaling af de allerede erlagte.

Men jeg har to bemærkninger at gøre. For det første: Hvorfor er Ringkøbing by ikke med i fritagelsen — eller rettere, da den har betalt, i tilbagebetalingen? Ringkøbing by har jo ikke haft nogen direkte gavn af ordningen af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord. Tværtimod er forholdet det, som den foregående ærede taler nævnte, at der er opvokset en by ved Hvide Sande, således at fiskerne bor der og bliver forsynet der i stedet for i Ringkøbing. Jeg synes, vi burde tage skridtet fuldt ud og tilbagebetale også Ringkøbing by det, den har betalt. Ringkøbing by har mig bekendt indsendt andragende om at få tilbagebetalt det, der er erlagt, og har i dette andragende gjort rede for de grunde, der taler herfor, og synes jeg, gjort det på en god og udførlig måde.

For det andet: Er det ikke muligt at give loven en sådan form, at den ikke fremtræder som en bemyndigelseslov, men ligefrem siger, at bidragene eftergives og de erlagte betales tilbage, stadig med undtagelse af de i § 3 omhandlede? Jeg kender den højtærede minister så godt, at jeg ved, der ikke er noget at risikere ved en ordning som den foreslåede, men for mig at se er der noget forkert i — ikke mindst i et tilfælde som det foreliggende — ligesom at tilsøre det, vi tilsigter. Vi tilsigter at eftergive, at slette, disse bidrag, og jeg synes, vi skal sige det lige ud.

Hermed kan jeg på mit partis vegne anbefale sagen, idet jeg håber, at vi i udvalget hurtigt må nå til et tilfredsstillende resultat.

Kirkegaard: Lodsejerbidragene til Hvide Sande-anlægget kan vistnok betragtes som et problem, der er gået i hårdknude, ikke just fordi det efter vore dages begreber om penge drejer sig om særlig store beløb, når hensyn tages til projektets art og om-

[Kirkegaard.]

fang, men fordi beløbene for langt den største parts vedkommende simpelthen ikke lader sig inddrive.

Det har vel nok forundret et og andet af tingets ærede medlemmer, som det har forundret mig, at en partsfordeling af beløbene har taget så lang tid som fra 1933 — det år, da anlægget blev færdigt — til 1941; projektet blev jo vedtaget ved lov i 1924. Man spørger uvilkårligt sig selv: Hvem har egentlig ansvaret for, at disse problemer, altså særlig tinglysning af lodsejerbidragene, ikke er blevet færdigbehandlet, mens tid var?

Hvad der også kan forekomme en mærkeligt, er den måde, på hvilken ejendomshandler har fundet sted. Der er skrevet skøder, og tinglysning er bragt i orden, og det er sket, uden at den pågældende sælger, eller eventuelt hans sagfører, har fundet anledning til at gøre køberen opmærksom på, at spørgsmålet om lodsejerbidragene til Hvide Sande-anlægget endnu ikke havde fundet sin endelige afgørelse. Jeg kender således et tilfælde, hvor en mand købte en gård, en gård, som ubetinget var bidragspligtig efter den oprindelige bestemmelse, og han drev denne gård i 2 år, hvorefter han solgte den uden selv at have nogen anelse om denne pligt. Han blev så fra Ringkøbing fjord udvalgt af 1950 stillet overfor et krav på ca. 3 000 kr. Han nægtede ikke at betale, men gjorde en spagfærdig indvending, og kravet blev frafaldet.

Det er disse og mange andre enkeltheder, som jeg ikke skal trætte tinget med, der har fået mig til i min indledning at bruge det udtryk, at dette problem var gået i hårdknude.

Jeg tror ikke, der findes nogen anden rimelig løsning — og måske heller ikke nogen anden gennemførlig løsning — end den, som den højtærede minister for offentlige arbejder har foreslået, og jeg beder tingets medlemmer om at stemme for det foreliggende lovforslag. Lovforslaget omtaler, såvidt jeg kan se, kun lodsejerbidragene. Jeg har i et lokalt Ringkøbingblad set en bemærkning om det spørgsmål, som også er rejst af det ærede medlem hr. Sønderup og det ærede medlem hr. Thestrup, nemlig Ringkøbing købstads økono-

miske interesse. Det er muligt, at Ringkøbing by har en interesse, som den ganske naturligt ønsker tilgodeset. Såvidt jeg har forstået, har Ringkøbing kommune ydet 5 pct., og lodsejerne skulle yde 25 pct. af anlægsudgifterne. Det er i dette tilfælde, som i så mange andre, vanskeligt at afgøre, hvad der er rimeligt, og hvad der ikke er rimeligt. Men i betragtning af den indstilling, som den højtærede minister har til dette vanskelige problem — en indstilling, som ministeren har givet udtryk for gennem det foreliggende lovforslag — tror jeg ikke, ministeren har noget ønske om at slutte denne sag, uden at også Ringkøbing by har fået, hvad der med rimelighed kan tilkomme den.

Oluf Pedersen: Det er naturligt, at når der træffes offentlige foranstaltninger, der kommer private til gode, skal disse deltage i dækningen af udgifterne. Men det forekommer mig, at vi her står overfor en sag, hvori der, om jeg så må sige, er kludret ganske forfærdeligt, dels gennem den dårlige fordeling — sådan som jeg har forstået det — dels derved, at man knap nok har overholdt lovens regler ved fordelingen. Endelig er der juridisk kun en tvivlsom mulighed for at skaffe pengene ind, og det vil tillige være forbundet med store omkostninger. Derfor tror jeg, at man under de givne forhold kommer til at acceptere lovforslaget; men jeg vil på den anden side gerne pointere, at dette ikke bør danne skole. Jeg synes, det er beklageligt, at man, såvidt jeg kan se, har kludret på en sådan måde, at det, som burde være betalt af private, nu kommer til at koste offentlige midler. Men, som sagt, under de givne forhold må vi tage lovforslaget, som det er.

Foged: Jeg vil takke den højtærede minister for lovforslaget. En årelang strid kan hermed bringes til afslutning. Jeg skal ikke knytte flere bemærkninger til selve lovforslaget. De synspunkter, mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Sønderup, har gjort gældende, kan jeg ganske slutte mig til.

Det problem, jeg gerne vil sige nogle få ord om, vedrører det allerede nævnte spørgsmål: Ringkøbing bys bidrag. Ved loven af 1924 blev der pålignet Ringkøbing by 5 pct. af anlægsudgifterne som byens andel, uan-

[Foged.]

set at Ringkøbing kommune ikke fik samme ret som lodsejerne på det tidspunkt til at være medbestemmende om, hvorvidt Hvide Sande-anlægget overhovedet skulle udføres. Ringkøbing kommune har indbetalt sin andel; det drejer sig om 232 292 kr., men summen er indbetalt under protest. Det er da med nogen forundring, jeg konstaterer, at man ikke allerede ved lovforslagets udarbejdelse har taget Ringkøbing købstad med. Såfremt der skal være lighed for loven, må man tilbagebetale Ringkøbing købstad dens bidrag. Dette bidrag er lige så vel som lodsøjernes bidrag en ydelse fra en kreds af enkeltpersoner. Den omstændighed, at det er lettere at opkræve et bidrag kollektivt end enkeltvis, bør ikke komme Ringkøbing by til skade. Jeg er enig med en udtalelse i „Ringkøbing Amts Dagblad“, hvori det pointeres, at det også ved lovens vedtagelse blev anset for en urimelighed at pålægge enkeltpersoner et sådant bidrag. Hele sagen vedrørende afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord må være at betragte som en statsopgave. Jeg håber, den højtærede minister vil være enig med mig deri og vil udvide loven til også at omfatte tilbagebetaling til Ringkøbing købstad.

Afvandingsprojektet vedrørende Ringkøbing fjord medførte omfattende forarbejder, og det var egentlig først efter mange års drøftelse, at der blev talt om bidrag fra lodsejerne og byen. Man anså det i starten så absolut for en statsopgave, og mon det egentlig ikke har været en almindelig opfattelse hele tiden? Jeg beder derfor den højtærede minister om at se med velvilje på sagen og føre den igennem i overensstemmelse med den almindelige opfattelse: det er en statsopgave, hvor lokale bidrag bortfalder.

Ministeren for offentlige arbejder (Carl Petersen): Må jeg takke de ærede ordførere for tilslutningen til lovforslaget. Jeg skal være den første til at deltage i beklagelsen over det, der er sket gennem alle de år, denne sag har været behandlet; men det hjælper jo ikke noget at komme med en hel del beklagelser. Nu er der faldet en højesteretsdom i sagen. Men når man kritiserer administrationen, synes jeg alligevel, man sam-

tidig må være klar over, at så ligetil har det ikke været, for Vestre Landsret gav jo ministeriet medhold, og hvis man læser højesteretsdommens præmisser, kan de også nok læses på den måde, at 5 af de 9 dommere i virkeligheden i princippet gav ministeriet ret. Men nu ligger sagen, som den gør.

Det, der imidlertid for mig alligevel er afgørende i bedømmelsen af spørgsmålet, og det synes jeg også bør nævnes nu, er, at der kan jo ikke være tvivl om, hvad der stod i loven af 1924. Der stod, at lodsejerne skulle bære en fjerdedel af de udgifter, der var forbundet med sluseanlægget ved Hvide Sande. Det burde lodsejerne i hvert tilfælde på det tidspunkt have været klar over. Jeg kan ikke godtage de betragtninger, som går ud på, at det var noget, der var sat ind i loven med en helt anden mening. Det kan man ikke bedømme i folketinget nu så mange år efter. Man må holde sig til det, der står i loven af 1924, og der står, at en fjerdedel skulle dækkes ind af lodsejerne.

Jeg er heller ikke i tvivl om — selvom jeg er enig med det ærede medlem hr. Tesdorpf i, at der derved kan skabes mange vanskeligheder — at der også er juridisk ret til at indkræve bidrag hos en række af de lodsejere, som sidder der i dag. Og lad mig blot nævne Ringkøbing by i samme forbindelse. Der er for mig ingen tvivl om, at vi har juridisk ret til at fastholde det beløb, der er indbetalt. Noget andet skal altså støttes på en billighedsbetragtning, om jeg så må sige. Jeg synes, det er nødvendigt klart at sige, hvordan det er. Nu er imidlertid spørgsmålet om Ringkøbing by rejst af tre ærede talere her. Jeg forstår, at lovforslaget skal i udvalg, og der vil jeg selvfølgelig være villig til at drøfte alle sagens enkeltheder, men jeg vil dog gerne herfra sige, at der ligger ingen fejl i, at spørgsmålet om Ringkøbing bys bidrag ikke er taget med, hverken i lovforslaget eller i bemærkningerne, idet jeg mener, at den juridiske side af sagen er klar. Skal der derfor ske noget på dette område, skal det ske her i folketinget, for jeg er enig med det ærede medlem hr. Oluf Pedersen, der sagde, at dette skulle ikke være noget, der dannede præcedens. Nej, det vil jeg så sandelig heller ikke håbe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Johs. E. Larsen: Jeg skal tillade mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Udvalget angående forslag til lov om forlængelse af byggestøttelovgivningen og forslag til lov om ændring i lov om leje har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingsmand Johs. Christiansen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

Agter ministeren at tage hensyn til protesterne mod at inddrage dele af Rosenfelts arealer til ny militær øvelsesplads ved Vordingborg, eller vil ministeren i benægtende fald give tilsagn om rimelige erstatninger til beboere, hvis ejendomme eventuelt måtte tage skade som følge af skydning med tunge våben eller øvelse af anden lignende art?

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordene for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingsmand Per Hækkerup har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

Indgår der i justitsministeriets overvejelser af en omlægning af landets retskredse planer om oprettelse af en retskreds omfattende Lyngby og eventuelt Søllerød kommuner?

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 16. februar kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 138 af 29. marts 1947 om foranstaltninger til imødegåelse af ungdomsarbejdsløshed.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om oprettelse af en stats-skole i Rødovre.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om undladelse af at foretage opkrævning af de i loven om ordning af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. omhandlede lodsejerbidrag.

4) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af byggestøttelovgivningen.

5) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om leje.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om tillæg til lov nr. 145 af 28. april 1931 om jagten.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af skattefritagelsen i henhold til lov nr. 117 af 9. april 1933 om lempelse i beskatningen til staten af nyopførte bygninger.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om toldafgifterne m. m.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om tilskud af statskassen til Ny Carlsberg Glyptotek.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udøvelse af tandlægevirk-somhed.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lægeloven.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets arbejde iøvrigt i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 16¹⁰.

66. møde.

Tirsdag den 16. februar kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændringer i arveforordningen (arveklasserne) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag.

Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til kriminallov for Grønland har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag.

Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af gårds dato anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der af folketinget må blive foretaget valg af 6 medlemmer og 6 stedfortrædere til for tiden 1. april 1954—1. april 1958 at indtræde i det i § 2, stk. 6, i lov nr. 257 af 27. maj 1950 om omnibus- og fragtmandskørsel med motorkøretøjer omhandlede landsnævn.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov nr. 138 af 29. marts 1947 om foranstaltninger til imødegåelse af ungdomsarbejdsløshed.

Valgt blev: *Holger Larsen, Bladt, Lysholt Hansen, Horn, Per Hækkerup, Peter Jørgensen, Wiggo Larsen, Ravn, Østergaard, Henry Christensen, N. Chr. Christensen, Jørgen Gram, Karlskov Jensen, Carsten Raft, Karl Olsen, Gertie Wandel og Svend Jørgensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om oprettelse af en statsskole i Rødovre.

Valgt blev: *Erhard Jakobsen, Nina Andersen, Hjortnæs, Horn, Hougaard, Per Hækkerup, M. Larsen, Axel Ivan Pedersen, Givskov Christensen, N. Chr. Christensen, Heileisen, Karlskov Jensen, Krogh, Gottschalck-Hansen, Bøgholm, Karl Olsen og Jørgen Jørgensen (Lejre).*

Den følgende sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om undladelse af at foretage opkrævning af de i loven om ordning af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. omhandlede lodsejerbidrag.

Valgt blev: *Johs. E. Larsen, Bladt, Lund Jensen, Kjældgaard, Hans Knudsen, Holger Larsen, K. Axel Nielsen, Chr. Rasmussen, Sønderup, From, Jørgen Gram, Paabøl, Øllgaard, Thestrup, Fibiger, Jørgen Jørgensen (Ullerup) og Kirkegaard.*

Man gik derpå til:

Tredie behandling af forslag til lov om forlængelse af byggestøttelovgivningen.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3188; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 247).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring i lov om leje.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3189; udvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg B. sp. 247).

Der var ikke stillet ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Udenfor tillægsbetænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af Alvilda Larsen, Ragnhild Andersen, Aksel Larsen og Alfred Jensen:

Til § 1.

Foran den foreslåede ændring af lovens § 161 indsættes:

„Til § 76.

Som nyt stykke indføjes:

„Stk. 3. Ombygning og modernisering af beboelsesejendomme må ikke foretages, medmindre et flertal af ejendommens lejere samtykker heri og der sikres lejere, der må flytte på grund af ombygningen, anden passende bolig. Planer for ombygninger skal desuden godkendes af de kommunale myndigheder med hensyn til ejendommens egnethed, kvalitet og byplanmæssige beliggenhed.“